

K34 / 54

208.

Matlala and Moltshe: history and other information

8/54. Halegodí Moletsí.
Pietersburg.

P-1 b

1. Ditaba tsa mangyalo re fikm fihletše bo papa arena ba tsea ka mokxoa ona lesoxana lebe lesa inyakekle mosadi, babe ba resa bare ngwana o xodile otla bolawa ke batho. A nyakelwe mosadi ba moiše xa malmeaxe, xa malome a sena ngwana banthše kxomo bame kxopelele mosadi, xa ba kwane ba nthše dikxomōm ba nyale, bywale e tlane xe ba phethile lenyalō ba banthša tswetsí ya kxomo. Xe ditaba di fedile oa xôrōxa, gwale ngaka e tlaba kopanya kaxae, lesoxana ka lexae le mñx mosadi tea lexare, Byale ba tsee madi a lesoxana ba tsenye moo ba xaileng lea mosadi ba tsenye xōa lesōxana. Kerama dêê batho bare ba nyalana ka melōkō. Bare motho ona ke lelōkō le byale kxomo. Xe lesoxana le kaya mosading wa mōthō emongwēhx batla memana bare ke xose e hlaela mosadi waxaxwē. Tseba xare dikxomo tseo batlaxo hlakula tsona.

2. Ka tswalo ana le mauna a sale kampēng ya mmaxe ke mosadi wa batho. Batho bare basa tsee batho ba sele. Xa ese motho ya xonoxang seleteng saxabo, kepee leloko lela le kopa balōi. Le xona batho babe ba nyiala fēla. Xobane mehleng ya kele boutswa mi bobe bose xona mo batlaong. Empa leloke lelebe lebe lele gona, le thsaba ke batho baba lokileng basarale. Ha ele ka tloailong ngwana ya lokileng xape ba tsea basadi ba bantsí bare, monna xe mosadi ele motswēlsí a ye mosading yo mongwe bare ka tsela ye ba thibela bautsea. Ditaba bakxalabye ba nialo ebe eka ke molao, babe abre neka seke naja dikxomo, ne tswanetse xo axa motse ne seke na ja dikxomo fela. Lebona baba nyaletseng ba nyaka xe dikxomo tšabo di tsenya ngwetsí. Etlare lapa leo xe le sena ngwana ba tsene ka lapele. Dikxomo tša bona xe mohlomong a hlokile mosadi lapeng la pele la malome, a tsene ka lapeng la bebeeli ka xore ke labo. Ke ngwetsí tsa dikxomo tšabo ofeelela bo moshele ntlo, byale xalapeng.

3. la moshele lekaba le ngwana ke ena eya xoba mohumahadi ke tseo tsa manyaloxx a Basetho. Ke bile gona P.P.rust eso ~~im~~ goba a Xona bare kebe ka abula xe mabusa a eya xo nyaka dulo eo. Marena a nene ebe ele marena ka mahla a xae. Byale marako a nama yaiba leloko la sesena nyalo baiba le marenana, ka tsela e byalo, motho adime naba nthše kxomo aereke, byale batho ba tläng babe bamo lothše abafe masemo. Byale xabalemile bana le mabele ba dire byalo, bae xoleboxa mpho eo byale morena wa sethsaba a tśie basadi baba-bedi kapa babantsí byale xa nduna a tliile xomo dumēdiá ~~xx~~ aba fe mahobe lexo hlaba diphöllö.
- Abafe maxobe le dinama, mabyala a atlisang ke manduna a xaxwê, byale abe le dingaka tśa kxoši tśedi mo hlahlōfang bophölo. A thomé xo dira pitso[^]. Byale manduna a tliše ditaba tśa letsatsi ba tletše. Ditaba tsa maka ke ditaba xe morena ana le nduna e bohla le, otla nata xe aka dula nal amohlalefiše amofo dikeletso tsee ditaba tśa morêna lelore aka kwana le sechaba eo allare amoxela baēng ba dithsaba ba tle baxo thuše bakeno. Maxoši a mang le tsela eo oka sepelang ka yona. Xa orata so tséêla kxoši boxösi bya xaxwê otla ratexa kudu, xobane otla tseba ~~impinkäxx~~ bophöllö bya morêna ka moka ka baka la mōsa.
- Ke tsena xotsa leruo la motho o mosö ke mosadi le sesexo sa mabele, ke xobane motho o lëbölëtsé. ~~xx~~ Xe, tswala bana methepane o neka ka bôna dikxömö a nyale basadi etle ebe morêna. Xa tlala e tliile otlaya mokxonganeng, are basadi ba lena ba xásana, byale mokxonya otla mofa kxomo a neke mabélê. Yo ~~magné.~~^{im} möngwê le eena aye mokxonganeng are basadi ba xoxö baya le naxa ke bôna baphelo byo nebo humaneng sethsabeng samoka, mohlomong a epollë sesëxö ao a lekanang kxomo kapa nku kapa phötö e kxoloke byona bophelo byarena basotho. Xe bana le dikxömö le mabélê ke yona panka ya basotho. Ke tla tsena xotsa lengalo xape, monna obé a tsoxêla kxöröng ya mōtsê oye, , a fate mōllö byale motho yo a tsoxileng pele motho yo a tsoxileng pele amohwtse kxöröng me a tloxe aye ka xal xobabo

motho eo, a tsebisu molato xobabo mosadi, are ke ~~ix~~ fihletše molato kôrōng xo morwa wa lena. Bakxekolo ba botšíše

mokxongana beye molato ke eng ena are ke fihlekê ngwana wa lena ele mosadi xe amo rata babo mosadi ~~mmijimxkx~~ banthše kxômô ba lefe molato, xe asa rate amo hlale a xape dikmlômô ~~ix~~ tsabo. Byale atla nyala ke mothe ya senang sebopexo sa bophelo kapa sêxôlê. Basotho xe ba nyala bare dikômôši di seke tsa supa kapa batho ba seke ba sepela ba supa, ka baka laxore letsatši laxo supa bale bitše laxo khutsa mesomong ya

6. Motoši wa mmamatlala ke thaba ye kxôlô monweeli wa morêna matlala a nata xobona Kitinki Komana, xômmê a bôlêla le maxê xore o nata xo bona Kitinki mmaxê a tsebiša morêna ditaba tsa morweeli wa kxoši mallala, a swaba, he a ekwataba eo ya morwedî wa xaxwê, khupa marama ke hwa nayo,. Marlala a balella masenana. Xore monweeli wei xaxwê o nyaka xo bona ~~kkk~~ koma, marenana a dumela xore atle ae bone, baya le eena thabeng ba hlule ba bina eena a apare, kôbô ya nkwe a dutši sesena xare xa banna. ~~mmmm~~ Ba bina xare xa thaba, xômme ba êma xôsênene ba tsebiša morêna xore ~~x~~ xe morweeli wesxaxwê aka phela koma e senyexile o tswelwe ke badimo. Xa a balawe, morêna a dumela ba a binxku ~~mm~~ mokoti wa epiwe môsêkarê ba molaryer xommme bamo tsenga lexolong la thaba. Xeba tloxa xwana pula ye kxolô ya wetsa dithôlô le dikxok ông, ba ja nama ya phôbfôlô lefaseng la Bakône kamoka. Byale bakone bare i ke nete monwe di wa kxoši ke modimo xommê ebe ere xe pula ~~mm~~ esa nê sechaba sa Bakône se kxôbôkane.

7. Xôna se rmapele Lebinntta ba hlabe phôtô ye nthsô me emongwêix le emongwê a tsea sexawane sa letlalo a rwala letsôxong lele thsexadi, byale pula ene kudu me sechaba ra Bakône re kxolwa o , ebe ele modimo byale ba naga mosêna base thaba xaya swanela so xema ke motho badimo batla mo amoxa selepe, kexe ere xa motho a nema ba kkokološe lefsika bamo thsoše a lahle selêpê, base xe ile wahlo o ya thabeng ya ~~mm~~ môxôsi matlala, kabaka leo thsaba sa Bakone re tsepêng

thaba le monwemfeli wa kxosi xore ke medimo ya bona babe ba rapela thabeng ba hlabe phatô ye ntho & ba sebetse ka letlalo la yôna ba nwale letsoxong lelê thsexadi yaba xo fihla mission wa Germane wa Jesu morwa wa modimo, Sechaba sa bakone sa seke sa kwa, base ne tseba medimo ya nena. Hope lene modimo wa lena ✕ xao nyake basadi baba bedi, nena ne hlolexile le basadi baba nthsi, popong ya nena. Xe ele lena taba ya lena e senya môtse wa motho, nena ne hweditse bopapa a rena ba tsea basadi baba nthsi.

8. Lena lere motho xe a huile ngwanabo a seke a tsea mosadi wa xaxwê xo emisa ntlo ya moxolwaxe. Yaxba sechaba se tswa kanolo tse pedi, engwêy ✕ ya xo dumela xo modimmo wa nête engwe xo modimo wa dikotana. Xwa fihla bahlankana bago tswa England ba namela thaba ya moxosi ba swere dithunga ba hloma folaxa xodimo xa thaba, bakonê ba swaba ba felelwa ke thamsêpo, xo tloxa fao Bakonê ba fenyexa ba phatloxa. Medimo ya moletlane zebidiela etswa xa matlala a Bhaba babe ba axa lësaka kxakala le môtse ba hlahlele diklomo, byale baye xa Matlala a Thaba xoyo tsea namane ye ngwê ya kxomo moo, ba bolaye namaya kxomô ya bona ba swaselele namane e tswang ✕ xa Matlala mo kxomong yeo. Xe xodile bae bitse Matlala. Byale e xoele ✕ dikomo tsâ sethsaba. Lešaka le aliwe tseleng masêna a bolokwe moo, ba beye batho baxmo podisa tsela bošixo, base medimo eya xana xe motho a feta mosexane. Byale lekxowa le kile la dula kxaufsi le lešaka bale botsa xore la dula kxaufsi le medimo ya bona, batla ba bitse mafsika bošixo a robetse asaba bone a tswenyexa aba a tloxa base mofe sebaka bošixo kamoka. Xape ena kxosi Mamokibe xokile xwa thswa molato xo ena wa motho o pyatlilwe leihlo, are ba tsie lemao bano phule mahlo xape emong a tla a lomilwe ke emong ditedu are xa ✕ tse mpahaka amosexe ditedu.

Xape emong a sexa omongwê tsebe mphaká amo kxaole tsebe le eena ke yeo mekxwa ya basotho. Moho o moxolo wa madikaka o kxona ke phefo le tlala mazumo aho lekane. Ntwa ya ✕

moletsí le mazulu a mozelekatse a ~~gum~~ lwele le moho o motolo moletsí. Morena are ke mana yaka tšeang kxapa a nkhela metsi sedibeng, Bokxotha Boshomana a tsea sehlako le kxapa, mazulu amo lebeletše akxa atla xo moréna, byale moréna atseba xore banna ba xona baka lwang ntwa yaba mokxoíi oahlabywa sethsaba sa tsoxel a mazulu ~~ym~~ ka matla, baba itiya ka ~~mix~~ dothoka tsa ditháukudu ba naba mekwakwa ya bona. Polao ~~mix~~ ebe ele ye kxolo mazulang, lefaseng la tlala ditopo tsa mazulu, ke xona mazulu a lahla xo futuxela dilete tsa dula kxotsong ke tsona ditaba tsa basotho le mazulu, ba fetela (Rhodesia) Bokxalaka ke mafelelo a mazulu faseng la moletsí. Kamoraxo xwa fihla bahlankana ba mameodi Stephen Johannes Paulo Kguger ba dula (Sand River) batla ba swere dithunga, basotho bare ke lepalakata ba thsaba heba ekwa modummo wa sethunya, ba bona motho a ewa fase batla ba bokana xo eena, sa bolla ra thunya ba xásana ba bona motho a ehwa. Ka xona ba xásang maburu a sala a besa móllo xo fihela batseba xore basotho ba epela mabele a bolokwe disexong ka masakeng a dikxomo bare xale bereke somana, ba bolaya Ramangoba bare ofihifilile sethunga ba bea Matipa moréna byalem arata xo tsea boena xore ebe byaxaxwé mohumaxadi a mo naka a thsabela Xananwa ba boela ba mitsa atla a thoma xape kobaka.

Byale molati waya mabunung axa matipa eena (Captain) moetapele, byale mohumaxadi a tloxa a tletse boxale a napa Lexodi, ke xona Lexodi a fumana a diretswé mabyala, bare kobolaya Ramanyaba ba bereka borokmo Somara, byale mahata senku ba bereka Sethungnya yare xeba boetsé xae morena kxati wa Maxora poto are sepelang le botse makxowa a lena lere morena kxati ore ke lapile ho bereka boroko, makxowa are ke xoreng xe onialo kexore ore are lweng, yaba ba thraba xwa sala Berent Foster a sala a ntša pholo e tháweu are ke ngwana wa Moloto bare ke kxomo di tsele mabele.

10. Otla dumela xe mong mabele a itiya bana baxaxo na? Are e, ke ngwana wa Moloto. Byale bahlaloxa bamo dumelela a dula le bona, ele ngwana wa moloto, byale Moloto are xo batho ba xawé leseke la betha ngwana wa lekxowa ke pampiri aka hwa bamolesa

a dula krotsong ya Moloto, ke xona a botša mabumru are boyang dikaforo ke ditamolāmō ke dutše ka kxotso, byale maburu atla ka mabedi xo fihelma x a tlala lefase, ba dula xore taba byale sethsaba ra hlaba mokxoši xo Moloto bare mabusu a tletsé naxa, are ba leseng ke dikxowa.

Bachabela Waterberg ba dula thebeng ya Modimolle yare xamoraxo x ba tloxa le makxowa baya P. P. Rust ~~inx~~ ba axa xona, me ba bereka boroko kxoši ele ngwanabo Matipa, byale mohlankana wa lekxowa aseke atsoxe-merekong Basa wa xaxwē amo hwetsa a dutšā le lekxwata le banna ba bangwē kxorong amo wela ka

12. xodimo ka kubu, pele xa Lekxwata papaxe, byale Lekxwata a tšeal eolo ale ratha ka sampoko lekxowa la tloxa le thsaba mereri e hlafile. Mohumaxadi mmaxe matipa aya le lona. Xe maburu a tšeal dipere a tsena xo mohlanka wa molangwane, ~~XXXXXXXXXXXXXX~~ Erevenel a motše ditaba a emosa maburu are emang ne bitše Lekxwata, byale bare Lekxwata nkabe a botše ngwana wa xaxwē. Kore atle polasēng Velenonet kase kxolobolar are wa xešo o molato obe asa tswanelo so betha ngwana pele. xa papaxe molato wa fela byale. Baroka ba pula ba téa methepa eye nokeng le ngaka, byale ba fihle ba ruthi bodibeng byo baxolo ba kxe metse ka lenaka ba ena le ngaka e swere boditse bya kxokong a tšame a raloka pele. Methepa ere pula yabo papa eka na ra tsoxa re xata monola, xommē batla rehuneng ra pula ntlong ya mashasha, moroka a apea dihlare byale di fiswe mōllōng, xe mōši oka loka xodimo ngaka ere pula etla na ere epolokeng pula e fihlēle, empa xe mōši oka rapalala ngaka etlare epolokeng rebe re xona xare xa rethšabax

13. Byale batla repela ba nyaka baba bolaileng masea a bona, xe ba fojgetse taba uep ,psado yo otla lefa.

Xe ngwana a šitetse batswadi obe a swanetse xo ntša selo, byale Rakxadi atle xomo kxokela sethōkxōlō molaleng, are medimo e robale bōrōkō byale ba xašane, nku kapa pudi kapa kxomo ke yona tswarelō ya basotho. Byale motho otla dula a thabile, byale batswadi bare ge oka boeletša wa senya re ka rera xoswarela netla tseba xore celira ka bōmō medimo ekasesago rwarela lexo kwa ditaba tša xaxo.

END 5 20X.